

**SER TIL DE SKOLEFLINKE**

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (H, bildet) setter ned et utvalg som skal vurdere hvordan den norske skolen kan ta bedre vare på de elevene som presterer spesielt godt. Departementet erkjenner at det har vært en rådende tanke at «flinke elever alltid vil klare seg». Utvalget skal levere sin utredning i september neste år. (NTB)



Minst fem mennesker ble drept og 13 såret da en bilbombe eksploderte like ved presidentpalasset i Somalias hovedstad Mogadishu i går kveld, opplyser sikkerhetskilder i landet. Ingen har ennå tatt på seg ansvaret for mandagens bombe, men ekstremistgruppa al-Shabaab har ofte stått bak angrep som dette, utført av en selvmordsaksjonist. (NTB)

**GODT TATT IMOT:**

Demokratiforkjemper og opposisjonsleder i Myanmar, Aung San Suu Kyi, vinker til fremmøtte mens hun kjøres til landsbyen Yangon for å holde et foredrag. Foto: REUTERS

# ENE I BÅNN!

● **Fulle vannmagasiner – laveste priser på 15 år**



## KAN BLI ØKNING

Ifølge den kommersielle strømbytte-tjenesten ELskling.no kan norske husholdninger forvente seg en strømpris på 23 øre kWt i vinter.

– Det er over dobbelt så mye som dagens pris, skriver de i en pressemelding 16. september.

Men likevel 2 øre lavere enn sist vinter. Og strømprisene har vært svært lave i sommer.

Strømbytte-tjenesten – som er gratis for forbrukerne men hvor kraftleverandørene betaler for kunder som formidles gjennom tjenesten – har kommet frem til dette etter å ha gjort en analyse av nye Nord Pool-tall.

ser og kontrakter fremfor å inngå avtaler på gaten eller med telefonselgere.

– Det finnes ikke gunstigere avtaler enn de du finner her. Det er ganske stor forskjell på den billigste og dyreste leverandøren. Med et årsforbruk på 20 000 kWt har vi nylig sett en differanse 4000 kroner. Og standard variabel er generelt høyere enn spotpris, sier Heidi Kvalvåg, seksjonssjef hos NVE.

Prisen på nettleien – og her kan vi ikke velge leverandør – overvåkes av NVE siden selskapene har monopol.

Grovt sett består den totale strømregningen av en tredjedel nettleie, en tredjedel strømpris og en tredjedel avgifter.

E-post: [stella.bugge@vg.no](mailto:stella.bugge@vg.no)

## SLIK FÅR DU BILLIGERE STRØM

- Finn frem siste strømregning.
- Ha målerstanden tilgjengelig.
- Sjekk din avtale på [strompris.no](http://strompris.no) under «sammenlign med min avtale nå».
- Får avtalen din surt fjes, bør du bytte.
- Huk av for «etterskuddsbetaling».
- Vurder hvilken type avtale du vil ha; spot, innkjøpspris, variabel eller fastpris.
- Velg å få regning via efaktura eller e-post, da slipper du høye gebyrer.
- Klikk på den billigste listen på listen som da kommer opp, og velg «Les mer og bestill».

Kilde: [Strømpris.no/Forbrukerrådet](http://strompris.no/forbrukerradet)

## NYTTIG Å VITE

Når du bruker strøm, betaler du for to produkter: Strømpris og nettleie. I tillegg kommer avgifter.

Du betaler for strømmen til en kraftleverandør, som du kan velge fritt. Du bestemmer om du vil ha spotpris, standard variabel eller fastpris i en eller annen form. Disse produktene har mange forskjellige navn.

**Spotpris** følger markedsprisen som fastsettes på kraftbørsen Nord Pool. I tillegg må du nesten alltid betale et påslag.

**Standard variabel kraftpris** varierer, basert på utviklingen i kraftmarkedet. Men strømselskapet har plikt til å informere deg 14 dager før en prisendring treer i kraft, slik at du kan rekke å bytte til en billigere strømleverandør.

**Fastpriskontrakt** kan sammenlignes med fastrente i banken. Du betaler en gitt pris i et visst tidsrom, som oftest ett år.

Nettleie betaler du til det lokale nettselskapet, for å få overført strøm til huset ditt. Du kan ikke velge selskap. Myndighetene bestemmer prisen.

En undersøkelse Forbrukerrådet gjorde juni viser at to av tre husholdninger ikke har byttet strømleverandør de siste to årene og at eldre sjelden shopper rundt mens halvparten av dem under 30 har byttet. – Selskapene får deg gjerne inn på en gunstig avtale, men etter to år kan du nesten være sikker på at vilkårene er blitt forverret. Ut fra det kan vi si at to av tre betaler for mye, sier Bjørnar Angell, daglig leder for Strømpris.no.

– Prisene har falt lenge og vi har hatt rikelig med nedbør i 2015. Det er ikke veldig stor risiko å tegne fastpris nå, men det er selvfølgelig avhengig av betingelsene, sier Brottemsmo.

Han mener prisen må ligge på rundt 25 øre kWt hvis du skal tegne en ettårs-kontrakt.

– Og en fastpris til noe særlig mer enn 25 øre over flere år vil jeg ikke anbefale, sier Brottemsmo.

I 2012 hadde 36 prosent av husholdningene – nesten 900 000 husstander – såkalt standard variabel strømpris, ifølge tall fra NVE. Fire prosent hadde fastpris.

Standard variabel er den gammeldagse kontrakttypen «alle» hadde tidligere.

– Hva med standard variabel pris, er det det dummeste du kan ha?

– Det er situasjonsbetinget, men jeg tror ja, sier Brottemsmo i Bergen Energi.

Heller ikke Seland i Nena er begeistret for denne kontraktstypen.

– Standard variabel er sannsynligvis det dårligste alternativet. Jeg vil tippe leverandørene har best marginer på dette produktet, sier han.

### – Bruk Strømpris.no

NVE vil ikke tilrå noen spesiell kontrakttype men ber folk om å bruke Forbrukerrådets Strømpris.no hvor alle kraftselskapene plikter å melde inn pri-